

POLITIKKUR

Sleppa at royna seg í etiskum málum

Nývaldu tingfólkini mugu av álvara vísa lit, nú tey skulu viðgera fyrsta etiska málið eftir valið í september

Árni Gregersen

Tingfólk hella seg vanliga at flokkspolitikki, tá ið tey atkvøða og tosa um politisk mál í tinginum.

Undantøk eru tó, har tingfólk sjálv sleppa at taka støðu og ikki hava fyri neyðini at halda seg til stevnuskrá floksins.

Talan er um tey so kallaðu etisku málini.

Her er siðvenjan, at flokkarnir ikki áleggja tingfólkum, hvat tey skulu atkvøða, men lata tað vera upp til tey sjálvi at taka støðu í etiskum málum.

Heitasta etiska málið seinastu árin, er málið um at geva samkyndum møguleikan at giftast.

Hesin spurningur krevur broytingar í fleiri lógum, fyri at hetta kann lata seg gera.

Spurningurin var frammi í seinasta valskeiði, men vann ikki frama.

Nú er so at siga sama uppskot lagt framaftur.

Tær fyra Sonja Jógvansdóttir, uttanflokka, Bjørt Samuelsen, Tjóðveldi, Kristianna Winther Poulsen, Javnaðarflokkurin, og Hanna Jensen, Framsókn, hava lagt trý uppskot fram, sum hava til endamáls at geva samkyndum rætt at ganga inn í hjúnalag.

Talan er tó bert um borgarliga vígslu.

Politiska støðan

Spennigurin er rættuliga stórur um tað fer at fáa

hesi uppskotini samtykt í hesi tingsetuni.

Í veruleikanum eru tað umboð fyri samgonguna, sum hava lagt uppskotið fram. Sonja Jógvansdóttir er ikki partur av samgonguni, men hon er partur av parlamentariska grundarlagnum hjá landsstýrinum hjá Aksel V. Johannesen, løgmanni.

Tað stendur greitt, at Framsókn fer at atkvøða fyri uppskotinum. Flokkurin hevur áður verið við til at leggja uppskotið fram. Og nýggja tingmanningin hjá flokkinum hevur sagt, at hont ekur undir við uppskotinum.

Alt bendir eisini á, at Tjóðveldi samla fer at kvøða fyri uppskotinum.

Eitt sindur meira ivasamt er, hvussu javnaðarflokkurin fer at atkvøða. Skal uppskotið verða samtykt, so er helst neyðugt, at allur flokkurin atkvøður fyri.

Andsstøðan tekur helst ikki undir við uppskotinum. Hóast onkur av tingfólkunum í andstøðuni kanska tekur undir við uppskotinum, so kann neyvan væntast, at tað verða umboð fyri andstøðuna, sum bera eitt so heitt etiskt mál ígjøgnum í Løgtinginum.

Sum nevnt aðrastaðni her á síðunum, so hava ríggjar nevndir viðgerð av hesum málum á skrání hesa vikuna.

Málini eru enn ikki sett á dagsskrá í tingsalinum.

Danir vilja samstarva við føroyingar um fíggjarviðurskipti

At nevndin, sum kannaði Eik grunnin ikki fekk neyðugt innlit, fær nú avleiðingar

Árni Gregersen

Nevndin, sum Løgtingið setti at kanna viðurskiptini kring Eik grunnin og grunnaeftirlitið, fanst í frágreiðingini á, at hon ikki fekk innlit í øll skjøl hesum viðvikjandi, tí tey ikki eru undri føroyskum myndugleikaðki.

Nú hevur danska lögreglumálaráðið sagt, at tað er sinnað at fáa eina loysn, so hetta ikki hendir aftur.

Tað skrivur vinnunevndin í álitinum í einum uppskotið til samtyktar, sum formaðurin í nevndini, sum kannaði Eik grunnin og grunnaeftirlitið, Joen Magnus Rasmussen, Fólkaflokkurin, hevur lagt fram.

Í uppskotinum eru annars uppskot til fleiri broytingar, men vinnunevndin skrivur í álitinum, at fleiri av hesum broytingum longu eru gjørdar.

Í uppskotinum verður mælt til at gera fimm ávisar broytingar:

- at lóggáva um sparikassagrunnar verður gjørd greiðari fyri at sleppa undan misskiljingum og skeivum tulkingum,
- at sparikassagrunnar koma undir meira útgreinað eftirlit, og møguleiga somu hvuðslógávu sum bankar í tann mun, tað er gjørligt og relevant,
- at sparikassagrunnar eiga at koma undir sama eftirlit sum bankin í fíggjarsamtakinum,
- at eftirlitið við sparikassagrunnum verður styrkt, at hesar skerpaðu reglur eisini verða settar í verk fyri onnur stór fíggjarsamtøk, sum eru

Joen Magnus Rasmussen, Fólkaflokkurin, var formaður í nevndini, sum kannaði Eik grunnin

skipað eftir øðrum reglum enn vinnugrunnalóg og lov om finansiel virksomhed,

- at lóggáva um ikki-vinnurekandi grunnar eisini verður gjørd.

Torført at fáa upplýsingar

Í viðmerkingunum til uppskotið til samtyktar, skrivur Joen Magnus Rasmussen, at nevndin, sum var sett at kanna Eik grunnin, hevur havt torført at fáa allar ynsktar upplýsingar til vega í kanningararbeiðnum, tí mál um peningastovnar eru undir danskum lóggávuræði.

Tær lógir, sum geva møguleika fyri innlit í slík mál, geva eftir danskari meting ikki grein 19 nevndini rætt til innlit í hetta mál.

Grein 19 nevndin er ikki samd í hesari meting og mælir til at skapa greiðari lógargrundarlag fyri at tryggja, at grein 19 nevndir í framtíðini eisini

fáa møguleika fyri innliti í skjøl hjá danskum myndugleikum, sjálvt um talan er um málsøki, sum ikki eru yvirtikin.

Tekur undir við málinum

Uppskotið, sum er lagt fram og sum vinnunevndin hevur skrivað álit í, er eitt uppskot til samtyktar, sum heitir á landsstýrið um at koma við uppskotið um neyðugu broytingarnar.

Vinnunevndin tekur samd undir við uppskotinum, men vísir kortini á, at fleiri broytingar eru gjørdar í lógarverkinum um sparikassagrunnar, sum eru munandi herd.

Nevndin heldur tí ikki, at neyðugt er at gera fleiri broytingar á hesum øki.

Somuleiðis kann verða víst á, at tað eru gjørdar fleiri aðrar lógarbroytingar á økinum, sum hava bøtt munandi um teir vansar við lóggávum, ið grein 19

nevndin vísir á.

Sostatt verður helst ikki neyðugt við øllum teimum tilmælunum, ið nevndin er í viðmerkingunum til uppskotið.

Vinnunevndin undirstrikar tó, at hon heldur, at tað er alneyðugt, at landsstýrið hyggur nærri at samsetingini av nevndum í grunnum í framtíðini.

Danir lova samstarv

Ein av trupulleikunum, nú grein 19-nevndin gjørdi sínar kanningar, var, at danir ikki vildu lata nevndini allar neyðugar upplýsingar.

Nevndin var ikki serliga nøgd við hesi viðurskipti, men meðan vinnunevndin hevur viðgjørt uppskotið til samtyktar, hevur hon havt samskipti við danska ríkisumboðsmannin í Føroyum.

Í álitinum til uppskotið verður sagt, at nevndin umvegis ríkisumboðsmannin 11. desember í fjør fekk eitt svar frá danska lögmlálaráðharranum Søren Pind.

Vinnumálannevndin sigur seg fegnast um, at danska lögmlálaráðið í sínum svari sigur, at danska stjórnin er sinnað til at finna felags loysnir soleiðis, at tað í framtíðini ikki skal verða nakar trupulleiki útvega neyðugar upplýsingar í slíkum arbeiði.

Sjálv kanningin hjá grein-19 nevndini er eitt stórt verk uppá yvir 400 síður.

Joen Magnus Rasmussen, Fólkaflokkurin, var formaður í nevndini, sum gjørdi kanningina, meðan Kristina Háfoss, Tjóðveldi, og Helgi Abrahamsen, Sambandsflokkurin, vóru nevndarlimir.

Sigmund Poulsen, advokatur, var kanningarráðgevi.